

Nezaměstnanost - Španělsko

2014 – 24%, z toho: 50 % primární, 20 % terciární

2019 – 14,2 %

<https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rates-by-education-level.htm>

Učitelství jako profese

Školní pedagogika

PS 2019

Cíle

- Studenti vědí, jaké podmínky musí splnit ten, kdo chce být učitelem
- Studenti vědí, jaké činnosti a v jakém rozsahu učitel vykonává
- Studenti rozumí tomu, jaké jsou charakteristiky období začínajícího učitele, a přemýšlí nad nimi v kontextu své učitelské dráhy
- Studenti dokáží zhodnotit důsledky mocenského uspořádání ve třídě (ve výuce nebylo)

Kdo se smí stát učitelem?

Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo:

- a) je plně způsobilý k právním úkonům,
- b) má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává,
- c) je bezúhonný,
- d) je zdravotně způsobilý ,
- a) prokázal znalost českého jazyka, není-li dále stanoveno jinak.

(Zákon o pedagogických pracovnících, 2004)

Učitel vs. pedagogický pracovník

*Kdo spadá pod označení
pedagogický pracovník?*

Učitel vs. pedagogický pracovník

Pedagogický pracovník:
učitel, vychovatel, speciální
pedagog, psycholog, pedagog
volného času, asistent pedagoga,
trenér, vedoucí pedagogický
pracovník, mistři odborné přípravy

*Jaká je pracovní náplň učitele?
Co vše učitel dělá?*

Činnosti učitele

Přímá

Nepřímá

vyučovací povinnost

Klíčové dovednosti učitele

- Plánování a příprava hodiny
- Realizace vyučovací hodiny
- Řízení vyučovací hodiny
- Zajištění adekvátního klimatu třídy
- Zajištění kázně
- Hodnocení prospěchu
- Reflexe vlastní práce a evaluace

Kyriacou (2004)

Pracovní podmínky v číslech

21 hodin (ředitel 2 až 6, zástupce 4 až 14)

22 žáků (SŠ), 24 (ZŠ)

cca 45 000 učitelů (60 %)

Platové podmínky učitelů

Stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů pro zaměstnance uvedené v § 5 odst. 5

(v Kč měsíčně)

Platový stupeň	Počet let započitatelné praxe	Platová třída										
		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	do 2 let	13550	14700	15900	17230	21840	27300	27530	28020	28630	29320	30410
2	do 6 let	14050	15230	16560	17930	22470	27540	27780	28510	29230	30210	31840
3	do 12 let	14930	16240	17620	19190	23060	27860	28210	28880	30400	31480	33550
4	do 19 let	15970	17340	18840	20390	24120	28440	29080	29960	31670	33790	36340
5	do 27 let	16980	18470	20060	21820	25190	29320	30000	31220	33640	36380	39920
6	do 32 let	18430	20040	21720	23600	26980	30820	31660	32950	36460	39380	43150
7	nad 32 let	18950	20570	22320	24260	27750	31520	32340	33840	37330	40370	44180

Platové podmínky učitelů

Další část platu tvoří příplatky:

- za třídnictví (až 800,- Kč)
- za suplování (200 % hodinové mzdy)
- za specializovanou činnost, ke které má učitel další vzdělání,
- osobní příplatek (odměna např. za kroužky)
- mimořádná odměna (za výjimečný výkon,...).

Platové podmínky učitelů

Průměrný plat 1.q/2019 = 36 000 Kč

Volení slib: 45 000 Kč v roce 2021

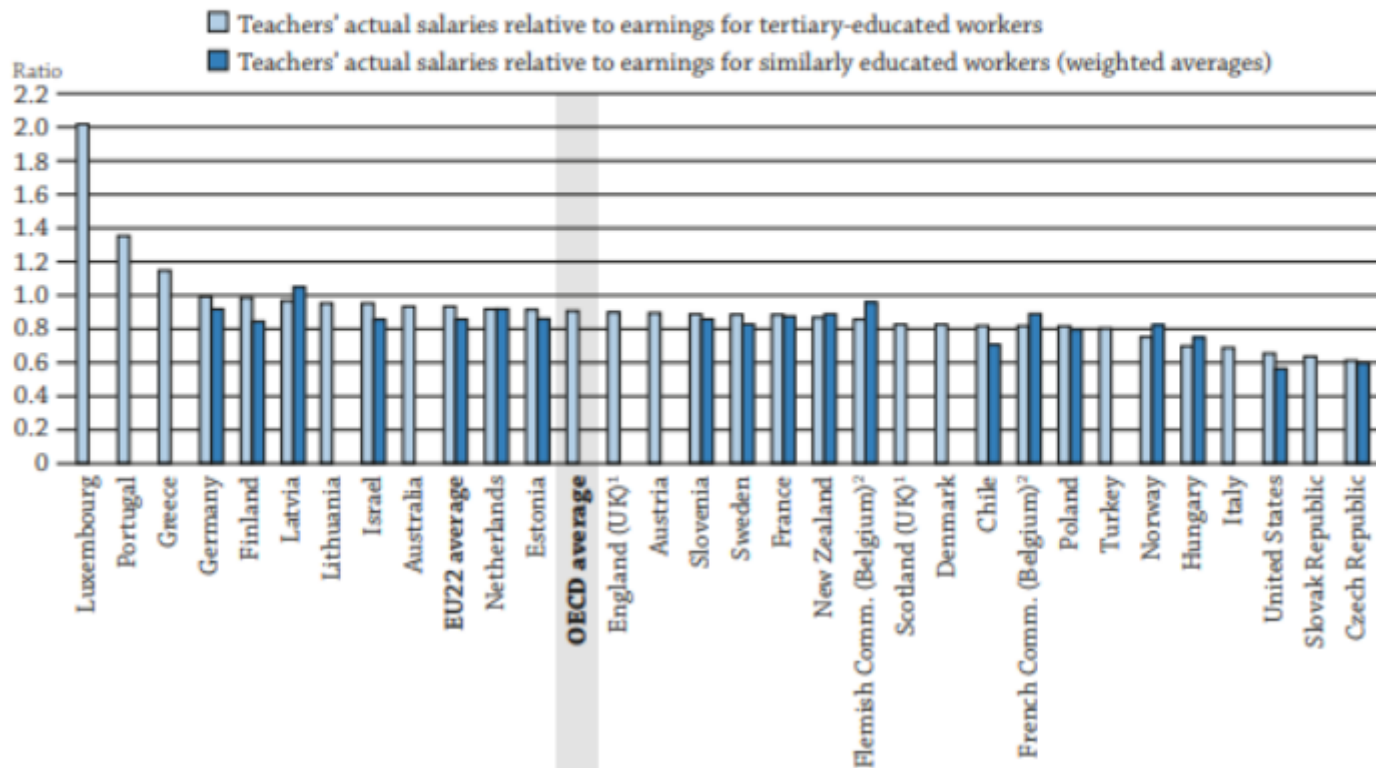
Průměr zemí EU = 53 000 Kč

Výdaje na školství z HDP = 3,9 % (EU 4,6 %)

Platové podmínky učitelů – mezinárodní srovnání

Figure D3.1. Lower secondary teachers' salaries relative to earnings for tertiary-educated workers (2017)

Actual salaries (annual average salaries including bonuses and allowances) of lower secondary teachers teaching general programmes in public institutions

?

Je učitelství prestižní povolání?

Prestiž povolání učitele

Prestiž povolání ukazuje míru váženosti (reputace), moci a vlivu ve společnosti, které se jedinci dostává a jež je mu od ostatních prokazována v souvislosti s výkonem daného povolání.

prestiž povolání se hodnotí zcela nezávisle na jedinci, který povolání vykonává.

Seřad'te povolání dle Vašeho
subjektivního hodnocení jejich
prestiže:

*Starosta, kněz, voják z povolání,
vědec, novinář, soudce, učitel na ZŠ,
poslanec, truhlář, lékař, bankovní
úředník*

Tabulka 1: Prestiž povolání (průměrné bodové hodnocení) v letech 2004-2019¹

Profese	2004		2007		2011		2013		2016		2019	
	prům.	poř.	prům.	poř.	prům.	poř.	prům.	poř.	prům.	poř.	prům.	poř.
Lékař	89,5	1.	89,8	1.	89,1	1.	91,5	1.	90,1	1.	88,6	1.
Vědec	80,7	2.	81,8	2.	75,4	2.	76,3	2.	77,1	2.	77,3	2.
Zdravotní sestra					73,9	3.	74,8	3.	72,8	3.	77,0	3.
Učitel na vysoké škole	78,5	3.	78,2	3.	72,4	4.	74,6	4.	72,7	4.	72,2	4.
Učitel na základní škole	71,3	4.	70,7	4.	70,3	5.	71,1	5.	70,8	5.	70,1	5.
Soudce	64,8	6.	65,0	7.	61,0	7.	66,3	6.	64,3	6.	67,5	6.
Projektant	64,1	7.	65,5	6.	61,7	6.	62,6	8.	61,4	7.	61,4	7.
Soukromý zemědělec	59,1	10.	59,0	8.	60,3	9.	63,9	7.	58,3	9.	61,1	8.
Policista	47,6	20.	52,1	13.	53,9	11.	55,7	10.	56,3	10.	60,8	9.
Programátor	66,3	5.	65,7	5.	60,8	8.	59,7	9.	59,7	8.	60,3	10.
Voják z povolání	44,8	22.	46,4	21.	48,3	17.	49,7	16.	53,4	12.	56,4	11.
Truhlář	50,8	16.	51,4	14.	53,2	12.	55,6	11.	52,1	13.	55,9	12.
Starosta	60,1	8.	57,4	9.	52,6	14.	53,1	13.	54,3	11.	53,9	13.
Majitel malého obchodu	51,2	15.	50,1	16.	51,4	15.	54,8	12.	50,3	15.	52,7	14.
Účetní	53,5	14.	51,3	15.	54,1	10.	52,3	14.	50,5	14.	51,8	15.
Profesionální sportovec	56,1	11.	55,6	10.	51,2	16.	47,6	18.	49,3	16.	50,6	16.
Manažer	59,4	9.	55,4	11.	53,0	13.	50,2	15.	48,9	17.	50,5	17.
Stavební dělník					48,1	18.	49,3	17.	44,0	19.	47,4	18.
Bankovní úředník	50,2	18.	48,7	20.	46,9	19.	45,7	19.	42,3	20.	45,5	19.
Ministr	53,8	13.	50,0	17.	38,0	24.	37,9	24.	46,7	18.	43,9	20.
Prodavač	42,8	24.	41,5	23.	43,6	21.	44,7	20.	40,5	23.	43,5	21.
Novinář	54,4	12.	53,0	12.	46,5	20.	43,8	21.	40,9	21.	40,3	22.
Sekretářka	43,7	23.	40,5	24.	41,4	23.	40,0	22.	37,3	24.	38,5	23.
Kněz	46,1	21.	43,2	22.	42,8	22.	38,0	23.	40,8	22.	36,7	24.
Uklízečka	29,4	26.	29,0	26.	34,0	25.	34,2	25.	29,0	26.	34,5	25.
Poslanec	39,9	25.	36,5	25.	27,0	26.	25,1	26.	31,2	25.	31,0	26.

Dráha učitele experta

období	0 – 3	3 - 8	8+
Název období	Zkoumání terénu / kritické období	Progresivní období	Expertství
Sociálně připsaná identita	Učitel začátečník s nárokem na chyby	Progresivní učitel	Expert (může radit)
Hlavní problém	Kázeň	Předmět (jak lépe?) Střet s okolím	Porovnání s ideální učitelem
Řešení problému	Experimentování, hledání vzoru	Třídní učitel / vedoucí skupiny učitelů	Aktivní nespokojenost, zdokonalování se
Další charakteristiky	Šok z reality, Racionalita, Působení v rámci třídy	Nárůst intuice, Reflexe – porovnávání se vzorem, Práce na sobě	Mentorství, jít příkladem,

Dráha učitele

in class!

Past experiences

and someone who...

- 1) - ... was not born in Beijing.
- 2) - ... has travelled to another country.
- 3) - ... has seen the ocean.
- 4) - ... has not read or watched Harry Potter.

(5) - ... has the G...
(6) - ... has to Sh...

Dráha učitele

Učitel začátečník (novic)

0 – 3

Charakteristiky:

šok z reality (ideály vs. realita, zborcení představ ze studií)

snaha o zvládnutí základů vyučování

soustředění na svůj výkon

menší cit pro konkrétní situace

nejistota

Kázeň jako hlavní problém

Hledání smyslu učení

Stávání se učitelem

Dráha učitele

Dráha učitele

Progresivní učitel

3 – 8

Charakteristiky:

Rozvoj uvažování o předmětu

Nárůst intuice

Reflexe

Práce na sobě

Dráha učitele

Dráha učitele

Učitel expert

8+

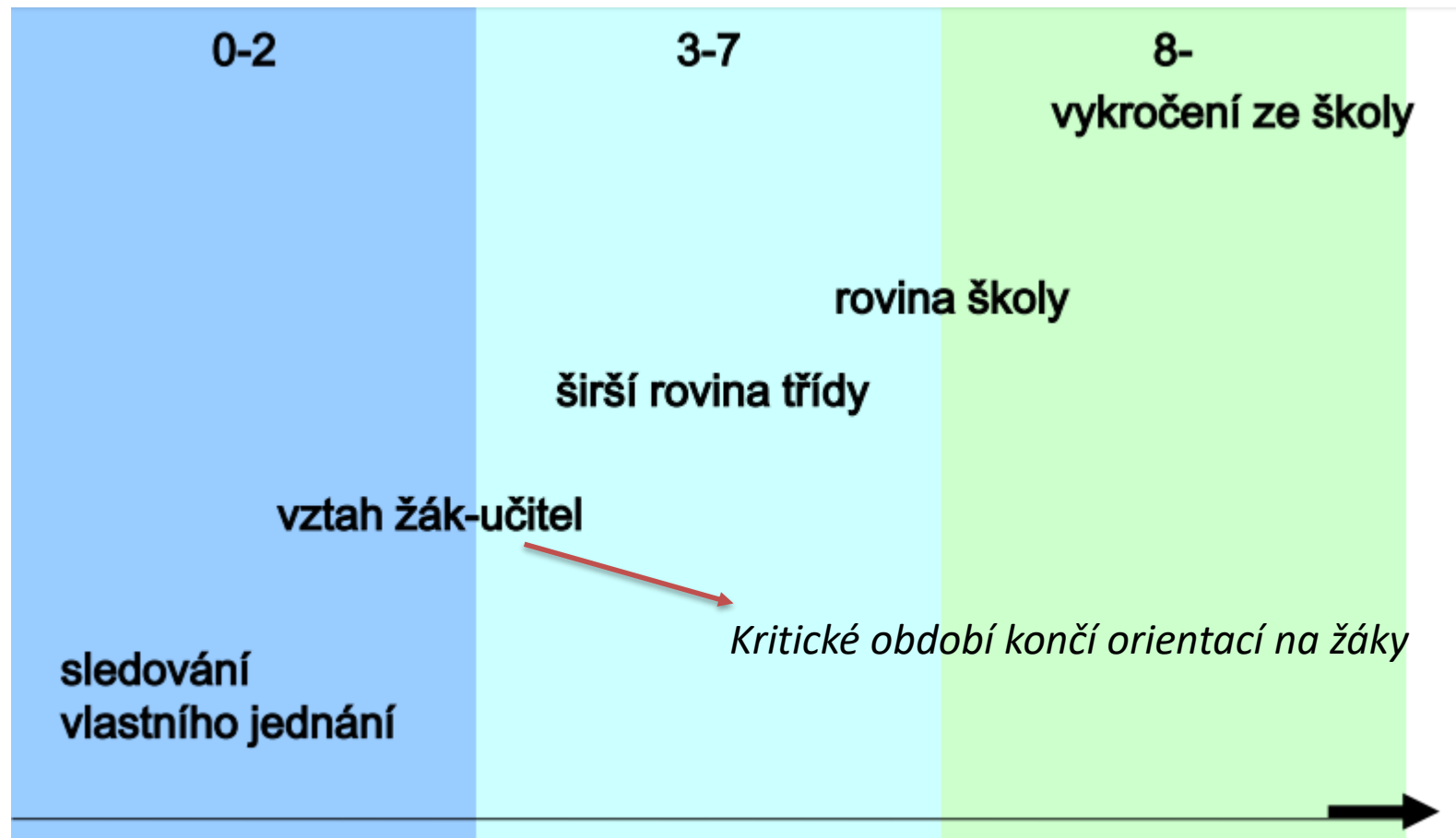
Charakteristiky:

Porovnávání s ideálním učitelem

Aktivní nespokojenost

Mentorství (vykročení z roviny školy)

Dráha učitele

Mocenské vztahy ve výuce

Sebekvalitnější učitelova znalost obsahu zůstává
ve třídě s nefungujícími mocenskými vztahy
bez užitku

Moc

- potenciál ovlivňovat postoje, hodnoty a jednání jiné osoby nebo skupiny osob (Richmond & McCroskey, 1992)

Autorita, kázeň

Autorita = vztahová charakteristika založená na dominanci a podřízenosti, spojená s učitelem

Kázeň = vědomé dodržování nastavených norem a pravidel

Mocenské vztahy

- Legitimní moc
- Trestající moc
- Odměňovací moc
- Expertní moc
- Referenční moc

Miniscénáře míjení se účinkem

Student na praxi napomíná žáky, kteří se ve třídě pošťuchují. Oni na něj nereagují.

Žáci ve třídě opakovaně ruší do té míry, že jim učitel dá desetiminutovku. Příště se situace opakuje.

Učitelka chválí nejlepší slohovou práci, ale její autorka dává najevo rezistenci.

Studenti hromadně nerozumí učivu, ale přesto si na učitele nestěžují.

Mocenské konstelace ve výuce

